

на залъгвания отъ първитѣ възстания въ България и до 1874—75. година, ще видимъ, че въ отношенията на сръбскитѣ революционери и държавници къмъ българския въпросъ всѣкога е наддѣлявалъ интересътъ, егоистическиятъ интересъ на сръбската династия и държава. Общитѣ приказки, съ които сж залъгвани наивнитѣ българановци сж били една подла ползтика, едно сърболапство, което коштува много жертви и на сръбския народъ. Открай врѣме сръбскитѣ държавници схващаха едностранчиво и шовинистически своята задача, и сътрудничеството на българскитѣ революционери имъ е било симпатично, додѣто свършва тѣхната държавническа програма. За тази програма, доста врѣдителна и за сръбския народъ, тѣ бѣха готови на всичко — и на прѣдателство. Спомняме си тука признанията на Талейранъ за неискренността на сръбската политика, за дипломатическитѣ фокуси на сръбскитѣ държавници. Днесъ тѣ сж съ България, утрѣ съ Русия противъ Турция, а у други день съ Турция противъ прогресътъ на собственната си страна. Двамата сръбски министри Вуичъ и Петрониевичъ, които покриха Сърбия съ срамъ, бѣха „шефове на интригата“. Но тази „интрига“ не напускаше и принцъ Михаилъ, който по слабоумие или по други причини бѣше турилъ сѣдбата си въ ржцѣтъ на Любица — неговата майка. Любица и Михаилъ първи въведоха въ система лъжата спрѣмо българитѣ, защото сръбската династия разбра, че тя толкова по-бърже ще консолидира положението си, кол-

---

ри доста, дѣто сж ставали съ назе още отъ 1862. и до сега. Мнозина сж били отъ насъ бити и затваряни; и азъ — пише за себе си Дяконътъ — на 1868. бѣхъ затворенъ въ Зайчаръ въ тъмницата, защото съмъ билъ проповѣдвалъ на тамкашнитѣ българи да умиратъ за Българщината си, че имъ е Отечество. И още, че имъ съмъ показвалъ по кой начинъ да се зематъ на оржие и какъ да прѣминатъ границата.“ (Вж. „23. Писма“ и пр., стр. 760.).